

ผลกระทบที่น่าจะเกิดขึ้นจากการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งของบุคคล
อายุ 18 - 19 ปี

พ.ต.ท.กิติพงษ์ วงษ์สำมี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2537

ISBN 974-584-538-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

[17778797

THE POSSIBLE IMPACTS OF THE PROSPECTIVE ELECTORATE OF 18-19 YEARS OF AGE

Pol. Lt. Col. Kitipong Wongsamee

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Government

Graduate School

Chulalongkorn University

1994

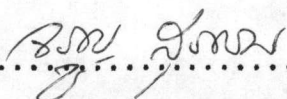
ISBN 974-584-538-8

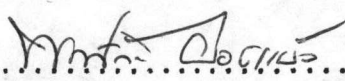
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลกระทบที่น่าจะเกิดขึ้นจากการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งของบุคคล
อายุ 18-19 ปี
โดย พ.ต.ท.กิติพงษ์ วงษ์สามี
ภาควิชา การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.พรศักดิ์ ฝ่องแพ้ว

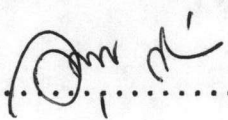
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตร ปริณญานมหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากิจ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ จรุณ สุภาพ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.พรศักดิ์ ฝ่องแพ้ว)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อนุสรณ์ ลิ้มมณี)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

กิติพงษ์ วงษ์สามิ, พ.ต.ท. : ผลกระทบที่น่าจะเกิดขึ้นจากการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งของบุคคลอายุ 18 - 19 ปี
(THE POSSIBLE IMPACTS OF THE PROSPECTIVE ELECTORATE OF 18-19 YEARS OF AGE)
อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร. พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, 163 หน้า. ISBN 974-584-538-8

การศึกษาวิจัยเรื่องนี้ มุ่งที่จะศึกษาถึงผลกระทบที่น่าจะเกิดขึ้นจากการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งของบุคคล อายุ 18-19ปี ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้นประมาณ 2.5 ล้านคน โดยศึกษาทัศนคติทางการเมือง ทัศนคติทางการเลือกตั้ง ทัศนคติการออกเสียงเลือกตั้ง และทัศนคติต่อแบบแผนการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของเยาวชนเหล่านี้โดยมีสมมติฐานว่า เยาวชนที่มีภูมิหลังแตกต่างกันจะมีทัศนคติทางการเมืองที่แตกต่างกัน และมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมทางการเมืองที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งที่แตกต่างกัน

แบบของการวิจัยเรื่องนี้เป็นการวิจัยแบบสำรวจ เก็บข้อมูลจากนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่มีอายุ 18-19 ปี รวม 16 คณะ 3 สาขาวิชา โดยการสุ่มแบบโควต้า จำนวน 638 คน จากจำนวนที่แจกแบบสอบถามทั้งหมด 800 คน โดยใช้แบบสอบถามทำการเก็บข้อมูลในเดือนธันวาคม 2536 และมกราคม 2537

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีทัศนคติค่อนข้างดีต่อการเมืองและการเลือกตั้ง ทัศนคติทางการเมืองกับการเลือกตั้งของเยาวชนเหล่านี้ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือ ผู้ที่มีทัศนคติทางการเมืองที่ดีก็จะมีทัศนคติต่อการเลือกตั้งที่ดีด้วย กลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิหลังต่างกันมีทัศนคติทางการเมืองและการเลือกตั้งที่ไม่แตกต่างกัน ทัศนคติทางการเมืองที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีอายุ 18 ปี และอายุ 19 ปี ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญแต่อย่างใด กล่าวโดยทั่วไปแล้ว เยาวชนกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้ แม้จะมีภูมิหลังแตกต่างกัน แต่ก็มีแนวโน้มแห่งพฤติกรรมทางการเมืองที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งอย่างคล้ายคลึงกัน

ภาควิชา การปกครอง
สาขาวิชา การปกครอง
ปีการศึกษา 2536

ลายมือชื่อนิสิต *W. S. T.*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *Prasert Phongphaew*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C331752 : MAJOR GOVERNMENT
KEY WORD: YOUNG ELECTORATE / 18 - 19 YEARS OLD VOTER / ELECTION

KITIPONG WONGSAMEE, POL. LT. COL. : THE POSSIBLE IMPACTS OF THE
PROSPECTIVE ELECTORATE OF 18-19 YEARS OF AGE. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF.
PORNSAK PHONGPHAEW, Ph.D. 163 pp. ISBN 974-584-538-8

This study is intended to identify the possible impacts on the political attitude and voting tendency of prospective young electorate of eighteen to nineteen years of age. The hypothetical statement is that different attitudes and voting tendencies among the young electorate with different backgrounds generally prevail.

The survey research was employed. Data pertaining to Chulalongkorn University students aged eighteen to nineteen from sixteen faculties were collected and quota sampling method used.

The research results indicated that the attitude of prospective young voters towards politics and voting was positive. In addition, different backgrounds of those prospective young voters caused no difference in their political attitude and their intended voting behavior. The conclusion is that their political behavior and political affectiveness are generally promising.

ภาควิชา การปกครอง.....

สาขาวิชา การปกครอง.....

ปีการศึกษา 2536.....

ลายมือชื่อนิสิต *W.J.K. A...*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *Prof. P. Phongphaew*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีก็ด้วยความกรุณา เมตตาและอนุเคราะห์จากบุคคลหลายท่านหลายฝ่ายอันได้แก่คุณรัศมี แสนไหม เจ้าหน้าที่ประจำห้องสมุดคณะรัฐศาสตร์คุณณี เต็นดวง วัดละเอียต คุณนิรันดา สีขาว เจ้าหน้าที่ประจำภาคปกครอง คณะรัฐศาสตร์ ที่ช่วยเป็นธุระและติดต่อท่านอาจารย์ในการสอบพร้อมมาให้คำแนะนำในการติดต่อ และประสานบัณฑิตวิทยาลัย รวมทั้งคุณธวัชชัย จักสาน และคุณอังคณา สีแดง ที่ช่วยเป็นธุระติดต่อและนัดเวลาท่านอาจารย์สำหรับให้คำปรึกษา และให้คำแนะนำในการเขียนวิทยานิพนธ์ นอกจากนี้ยังมีบุคคลที่จะสืบบอกคุณมิได้คือ สิบตำรวจตรีหญิงวันดี เฟ็ชรอินทร์ ที่ยอมสละเวลามาช่วยพิมพ์ และเตรียมเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นรูปเล่มที่สมบูรณ์ได้ และขอกราบขอบคุณท่านผู้มีอุปการะคุณทุกท่านที่มีได้เอ่ยนาม

ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงสำหรับท่านศาสตราจารย์จรูญ สุภาพ และท่านรองศาสตราจารย์ ดร.อนุสรณ์ ลิ้มมณี ที่ให้ความกรุณาเป็นกรรมการสอบเค้าโครงการวิจัยและสอบวิทยานิพนธ์ รวมทั้งท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยสิทธิ์ เฉลิมมีประเสริฐ ที่ให้กำลังใจและคำแนะนำในเรื่องต่าง ๆ และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงและหาที่เปรียบมิได้ สำหรับท่านรองศาสตราจารย์ ดร.พรศักดิ์ ฝ่องแผ้ว ที่กรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำ กำลังใจและเสริภาพทางวิชาการแก่ผู้วิจัยตลอดมา

บุคคลที่มีพระคุณสูงสุดและอดจะกล่าวถึงมิได้คือ คุณพ่อจำสิบตำรวจชายชัย คุณแม่ ประวิง วงษ์สามี ที่สนับสนุนให้กำลังใจในการศึกษาเล่าเรียนตลอดมา รวมทั้งคุณเมษุรี วงษ์สามี ภรรยา และเด็กชายเกียรติณรงค์ วงษ์สามี บุคคลที่ยืนเคียงข้างและเป็นกำลังใจมาโดยตลอด ตั้งแต่เข้ารับการศึกษาจนกระทั่งผู้วิจัยสำเร็จการศึกษาในครั้งนี้

ความบกพร่องหรือความผิดพลาดของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ถือเป็นข้อบกพร่องของสติปัญญา ความรู้ ความคิด และความสามารถของผู้วิจัยแต่เพียงผู้เดียว

พ.ต.ท. กิติพงษ์ วงษ์สามี

19 มีนาคม 2537

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ค
กิตติกรรมประกาศ.....	ง
สารบัญ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ช

บทที่

1 บทนำ	1
สภาพทั่วไป	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	11
ขอบเขตของการศึกษา	12
สมมติฐานการวิจัย	13
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	14
นิยามศัพท์สำคัญที่ใช้ในการวิจัย.....	14
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	15
ลำดับการเสนอเรื่อง.....	15
2 แนวความคิดและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	17
ลักษณะทั่วไปของของวงจรชีวิต.....	17
ลักษณะทั่วไปของวัยรุ่นหรือเยาวชน.....	23
ทัศนคติ.....	26
แบบแผนทัศนคติและพฤติกรรมของคนแต่ละรุ่นวัย.....	31
พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง.....	36
ผลการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในไทย.....	39

สารบัญ (ต่อ)

ปัจจัยสภาพภาพส่วนบุคคล.....	40
ปัจจัยด้านจิตวิทยาสังคมของบุคคล.....	50
ปัจจัยสถานการณ์แวดล้อมที่เกิดขึ้นเฉพาะช่วงสมัยที่มีการเลือกตั้ง.....	53
3. ระเบียบวิธีในการวิจัย.....	59
ประชากรวิจัย.....	59
กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย.....	61
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย.....	68
การทดสอบแบบสอบถาม.....	69
การรวบรวมข้อมูล.....	71
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
4. ทศนคติทางการเมืองและทัศนคติทางการเมืองเลือกตั้งของบุคคล อายุ 18-19 ปี ที่มีต่อการเลือกตั้งทั่วไป 13 กันยายน 2535.....	73
ทัศนคติทางการเมืองของนิสิตนักศึกษา.....	75
ทัศนคติต่อการเลือกตั้งของนิสิตนักศึกษา.....	83
ทัศนคติการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของนิสิตนักศึกษา.....	89
ทัศนคติต่อแบบแผนการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของนิสิตนักศึกษา.....	92
ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติทางการเมืองกับทัศนคติการเลือกตั้ง.....	95
ภูมิหลังของเยาวชน.....	98
สรุปท้ายบท.....	123
5. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	126
ผลการวิจัย.....	133
ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัย.....	135
บรรณานุกรม.....	139
ภาคผนวก.....	146
ประวัติผู้เขียน.....	163

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1.1	สิทธิเลือกตั้งของประชาชนในประเทศต่าง ๆ เรียงลำดับ จากอายุน้อยไปหามาก.....	4
ตารางที่ 1.2	จำนวนประเทศที่ให้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งในวัยต่าง ๆ.....	8
ตารางที่ 2.1	วงจรชีวิตตามความคิดของบุห์เลอร์.....	19
ตารางที่ 2.2	วงจรชีวิตตามความคิดของอีริคสัน.....	20
ตารางที่ 2.3	วงจรชีวิตตามความคิดของซัลลิแวน.....	21
ตารางที่ 3.1	จำนวนเยาวชนที่มีอายุ 18-19 ปี ในประเทศไทย จำแนกตามภูมิภาค...	61
ตารางที่ 3.2	จำแนกแจกแบบสอบถาม และจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม.....	62
ตารางที่ 3.3	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสาขาวิชาทางการศึกษา.....	63
ตารางที่ 3.4	จำแนกลักษณะของกลุ่มตัวอย่างตามพื้นฐานของผู้กรอกแบบสอบถาม.....	64
ตารางที่ 3.5	จำแนกความสนใจทางการเมือง ของผู้กรอกแบบสอบถาม.....	66
ตารางที่ 4.1	ทัศนคติทางการเมืองของเยาวชนกลุ่มตัวอย่าง	77
ตารางที่ 4.2	ทัศนคติทางการเมืองของเยาวชนกลุ่มตัวอย่าง.....	82
ตารางที่ 4.3	คำถามเกี่ยวกับทัศนคติการเลือกตั้ง ของเยาวชนกลุ่มตัวอย่าง.....	84
ตารางที่ 4.4	ทัศนคติที่มีในการเลือกตั้งของเยาวชน ตั้งแต่อายุ 18-19 ปี.....	88
ตารางที่ 4.5	ทัศนคติต่อการเลือกตั้ง ของเยาวชนกลุ่มตัวอย่าง ที่มีความเห็น เกี่ยวกับการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งทั่วไป 13 กันยายน 2535.....	91
ตารางที่ 4.6	ทัศนคติต่อการเลือกตั้ง ของเยาวชนกลุ่มตัวอย่าง ที่มีทัศนคติต่อ แบบแผนการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง 13 กันยายน 2535.....	94
ตารางที่ 4.7	ทัศนคติทางการเมืองเกี่ยวกับการเลือกตั้งทั่วไป 13 กันยายน 2535 ของเยาวชนกลุ่มตัวอย่าง.....	97
ตารางที่ 4.8	ทัศนคติทางการเมือง ของเยาวชนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสาขาวิชา.....	99
ตารางที่ 4.9	ทัศนคติเกี่ยวกับการเลือกตั้งทั่วไป 13 กันยายน 2535 ของเยาวชน กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสาขาวิชา.....	100

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ 4.10	ทัศนคติการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของเขาวชนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสาขาวิชา.....	101
ตารางที่ 4.11	กับทัศนคติแบบแผนการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ของเขาวชนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสาขาวิชา.....	102
ตารางที่ 4.12	ทัศนคติทางการเมือง ของเขาวชนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามภูมิลำเนา.....	105
ตารางที่ 4.13	ทัศนคติเกี่ยวกับการเลือกตั้งทั่วไป 13 กันยายน 2535 ของเขาวชน กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามภูมิลำเนา.....	106
ตารางที่ 4.14	ทัศนคติการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของเขาวชนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามภูมิลำเนา.....	107
ตารางที่ 4.15	ทัศนคติแบบแผนในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของเขาวชนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามภูมิลำเนา.....	108
ตารางที่ 4.16	ทัศนคติทางการเมือง ของเขาวชนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการพักอาศัยหรือปกครองดูแล.....	110
ตารางที่ 4.17	ทัศนคติการเลือกตั้ง ของเขาวชนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการพักอาศัย หรือปกครองดูแล.....	111
ตารางที่ 4.18	ทัศนคติการออกเสียงเลือกตั้งของเขาวชนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการพักอาศัยหรือปกครองดูแล.....	112
ตารางที่ 4.19	ทัศนคติต่อแบบแผนการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของเขาวชนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการพักอาศัยหรือปกครองดูแล.....	113
ตารางที่ 4.20	ทัศนคติทางการเมือง ของเขาวชนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการศึกษาเล่าเรียนในมหาวิทยาลัย.....	115
ตารางที่ 4.21	ทัศนคติเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ของเขาวชนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการศึกษาเล่าเรียนในมหาวิทยาลัย.....	116

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ 4.22	ทัศนคติการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของเยาวชนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการศึกษาเล่าเรียนในมหาวิทยาลัย.....	117
ตารางที่ 4.23	ทัศนคติต่อแบบแผนการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของเยาวชนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการศึกษาเล่าเรียนในมหาวิทยาลัย.....	118
ตารางที่ 4.24	ทัศนคติต่อการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของเยาวชนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ.....	120
ตารางที่ 4.25	ทัศนคติต่อการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของเยาวชนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ.....	121
ตารางที่ 4.26	ทัศนคติต่อแบบแผนการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของเยาวชนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ.....	122